

E-ARŞİV VE E-FATURALARDA İADE VE İPTAL İŞLEMLERİ

AK DENETİM

26 NİSAN 2021
KÜBRA GÜZELKARALAR
01.05.2021 DEN GEÇERLİ OLACAK DEĞİŞİKLİKLER DAHİL

E-ARŞİV VE E-FATURALARDA İADE VE İPTAL İŞLEMLERİ

Globalleşen dünya ve teknolojinin hızlı gelişimiyle birlikte muhasebe dünyası da bu değişimden etkilenen alanlardan biri olmuştur. E-Fatura ve e-Arşiv'e geçiş ile birlikte hayatımız daha kolaylaşmıştır. Teknolojinin hızlı gelişimi sonucu e-Arşiv ve e-Fatura iptal ve iade süreçlerinde de kolaylıklar meydana gelmiştir.

Peki e-Fatura nedir?

E-Fatura temel ve ticari olarak ikiye ayrılır.

A.Temel e-Fatura, bir faturanın göndericiden alıcıya iletilmesi esasına dayalıdır. Temel e-Fatura uygulamasında alıcı, kendisine iletilen faturayı, o faturada herhangi bir teknik sorun yoksa kabul etmekle yükümlüdür. Ancak faturada teknik bir sorun fark edilirse, alıcının itirazı ile bu fatura iptal edilebilir.

Hatalı kesilen Temel e-Fatura'nı iptali ve iadesi nasıl olacaktır?

Temel e-Faturayı alan kişi aldığı tarihten itibaren sekiz gün içinde fatura hakkında bir itirazda bulunmamışsa bu içeriği kabul etmiş sayılır. Yani alıcının onayı beklenmeden temel e-Fatura onaylanmış olarak kayıtlara geçer. Fatura iptal talebi faturayı düzenleyen tarafından yapılabilmektedir. Temel e-Fatura'yı düzenleyen kişi GİB e- Fatura İptal Portalı üzerinden iptal talebi oluşturabilir. İptalin gerçekleşmesi için alıcının da portal üzerinden iptale onay vermesi gerekmektedir. Alıcı iptal talebini onaylayacak ise sekiz günlük kanuni süre içinde yapmalıdır. Alıcısı tarafından iptal talebine portal aracılığı ile onay verilmedikçe, iptal talebine ait e-Faturalar geçerli faturalar olarak kabul görecektir.

Hem alıcı hem faturayı düzenleyen açısından kanunen belirlenen alıcının yapabileceği sekiz günlük itiraz süresi aşılmamış olmalıdır. Sekiz günlük süre hesabında iptale konu faturanın alıcının posta kutusuna düştüğü tarih esas alınır. Ayrıca, alıcının iptale onay vermemiş olması şartıyla faturayı düzenleyen tarafından gönderilen iptal talebini silme imkanı getirilmiştir.

Alıcı faturayı kabul etmez ise iade faturası düzenlemesi gerekmektedir. Eğer iade faturasını kayıtlarına işlemek istemezse faturayı kayıtlarına almadan KEP sistemi üzerinden veya Noter aracılığıyla ile de sekiz gün içerisinde itiraz etme hakkına sahiptir. Ancak işlemlerin kontrolü e-Fatura sistemi üzerinden mümkün olmayacağından bilgi ve belgeleri ilgililere sunma ve bu bilgi ve belgeleri istenildiğinde ibraz edilmek üzere muhafaza edilmesini gerektirecektir. Bu nedenle, düzenlenen e-Faturalara da e-Fatura İptal Portalı üzerinden itiraz/iptal işlemlerini gerçekleştirilmesi tavsiye edilir. İtirazın ardından gönderici faturayı kayıtlarından ters kayıtla çıkarmalıdır. Yasal sürecin aşılması durumunda da aynı şekilde KEP sistemi üzerinden veya Noter aracılığıyla itiraz etme hakları vardır. Bu durumda da gönderici faturayı kayıtlarından ters kayıtla çıkarmalıdır. Alıcının bu yollardan herhangi biriyle itirazı sonucunda gönderici hala faturayı iptal etmiyor ya da kayıtlarından çıkarmıyorsa alıcı tarafından avukat aracılığıyla hukuki süreç başlatılmalıdır.

B.Ticari e-Fatura'da ise gönderici, alıcıya faturayı iletildiğinde, alıcının kendisine ulaşan ticari faturayı kabul etme, iptal etme ya da reddetme hakkı mevcuttur.

Ticari e-Fatura'da iptal ve iade süreci nasıldır?

Gönderici, alıcıdan sekiz gün içerisinde sistem üzerinden bir yanıt vermesini bekler. Alıcı sekiz gün içerisinde onay ya da ret vermezse ticari e-Fatura otomatik olarak onaylanır. Alıcı bu süre içerisinde red yanıtı gönderirse, iade faturası düzenlenmesine gerek kalmaz. Sekiz gün içerisinde yanıt dönülmezse, sistem bu e-fatura için yanıt verme işlemine kapatılır ve alıcı iade etmek istediği fatura için bir iade faturası düzenler. Alıcı iade faturasını kayıtlarına almak istemiyorsa yine KEP sistemi ile itiraz yoluna gidebilmektedir.

Ayrıca ticari e-Fatura'nın kabul edildikten sonra reddedilebilmesi için alıcının KEP sistemi ya da noter aracılığıyla ticari e-Fatura'yı gönderen tarafa itirazda bulunması gerekir. Tarafların anlaşma sağlaması ile birlikte karşılıklı olarak bu yazıyı arşive eklemesi sonucu faturanın iptali gerçekleşir.

E-Arşiv Nedir?

E-arşiv e-fatura sistemine kayıtlı olmayan kişi veya firmalara gönderilen elektronik faturadır.

E-Arşiv Faturaları Nasıl İptal Edilir?

Oluşturulan her e-Arşiv Fatura alıcısına kağıt bir kopyası ile ya da e-posta gibi elektronik bir yola doğrudan iletilir. E-Arşiv Fatura portalında e-Arşiv Fatura iptali yapılamamaktadır. Portal'da bulunan iptal ve düzenleme butonları yalnızca imzalanmamış fatura için işlem yapılabilmektedir. İptal edilmesi gereken e-Arşiv Fatura gönderici ve alıcının karşılıklı anlaşması ile muhasebe kayıtlarına alınmayabilir. Yeni düzenlenecek olan e-Arşiv faturanın not alanına hatalı düzenlemiş oldukları e-Arşiv Fatura bilgisine yer verebilirler. Başka bir yol ise alıcı tarafından iade faturası veya gider pusulası düzenlenerek kayıtlardan çıkartılarak iptal edilmiş sayılmasıdır. Tarafların anlaşmazlığı söz konusu olduğunda noter aracılığıyla, taahhütlü mektupla, telgrafla veya güvenli elektronik imza kullanılarak kayıtlı elektronik posta sistemi ile itiraz da bulunmaları mümkündür. Bu şekilde itiraz edilmesi ilgili faturayı geçersiz hale getirmektedir. Bu durumda taraflar faturayı muhasebe kayıtlarınızdan çıkarmak durumunda kalırlar.

E-Arşiv Fatura e-Belge portalı'ndan düzenlenmekteydi. 9 Şubat 2021'de yayınlanan 526 no'lu Tebliğ ile e-Arşiv Fatura e-Belge düzenleme portalı üzerinden düzenlenmesinin yanı sıra E-Belge düzenleme portalı'na gerekli entegrasyonları sağlayarak başkanlıktan izin alan özel entegratör kuruluşların sistemleri aracılığıyla düzenlenmesi zorunluluğu getirilmiştir.

İptali yapılan e-Arşiv ve e-Faturalar e-Belge Sistemine bildirme zorunluluğu getirilmiştir.

Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği'nde yapılan değişikliğe göre 1 Mayıs 2021 itibariyle e-Belgelere ilişkin olarak noter aracılığıyla, taahhütlü mektupla, telgrafla veya güvenli elektronik imza kullanılarak kayıtlı elektronik posta sistemi ile yapılan ihbar veya ihtarlar ile e-Belge iptal işlemlerinin belirtilecek olan usul, esas ve süreler içinde elektronik ortamda Başkanlık bilgi işlem sistemine bildirilmesi zorunludur.

Özetle, temel e-Fatura'da alıcı iptal yetkisine sahip değildir. Fatura sadece gönderici tarafından GİB İptal Portalı üzerinden iptal edilebilir. Alıcının başvuracağı yollar ise iade faturası keserek faturayı muhasebe kayıtlarından çıkarmak, noter ya da KEP sistemi ile itirazda bulunmaktır. Ticari e-Fatura iptalinde sekiz gün içerisinde alıcı tarafından reddetme imkanı sunulmaktadır. Göndericinin talebi onaylamasıyla iptal gerçekleştirilir. Bu sürenin aşılması durumdan KEP sisteminden ya da noter aracılığıyla itirazda bulunulabilir. E-Arşiv Faturalarda ise onaylanmış faturalarda portal üzerinden iptali söz konusu değildir. Faturanın iptali gereken durumlarda tarafların karşılıklı muhasebe kaydına almamasıyla belge geçersiz olacaktır. Taraflarında anlaşmazlık söz konusu olduğunda ise noter ya da KEP sistemi aracılığıyla itirazda bulunabileceklerdir. İptali yapılan e-Arşiv ve e-Faturalar e-Belge Sistemine bildirme zorunluluğu ile ilgili usul, esas ve süreler 1 Mayıs 2021 tarihinde ebelge.gib.gov.tr adresinden yayımlanacak kılavuzda belirtilecektir.

KAYNAKÇA:

<https://ebelge.gib.gov.tr/anasayfa.html>

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2021/02/20210209-5.htm>

http://forum.efatura.gov.tr/main_page.php

<http://www.vergihesabi.com/tr/yasal-uyari>

